

УДК 347.77

Ю. Л. БОШИЦЬКИЙ

Юрій Ладиславович Бошицький, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності та інноваційних технологій, ректор Київського університету права НАН України

ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку України важливою умовою активізації інтелектуальної діяльності науковців, інженерів та людей творчих спеціальностей є підняття престижу та поваги громадян до будь-якої творчої роботи, сприяння участі у винахідницькій діяльності широких верств населення. Для того, щоб винахідництво в Україні впливало на економічний розвиток, потрібно формувати та виховувати психологію наших співвітчизників, особливо молодь, необхідні також і більш рішучі та активні дії з боку держави, в тому числі й на законодавчому рівні.

Держава може стимулювати винахідницьку активність шляхом впровадження пільгового оподаткування та кредитування підприємств, що використовують об'єкти інтелектуальної власності, сприяти експортній діяльності власників прав на ці об'єкти за допомогою морального та матеріального стимулювання новаторів. Надзвичайно важливою мотиваційною складовою створення та впровадження об'єктів інтелектуальної власності є гарантована державою їх правова охорона і захист.

1. Проблеми управління в сфері інтелектуальної власності. Сьогодні вкрай необхідно удосконалити і систему управління інтелектуальною власністю, яка зможе активно підтримувати національну економіку, засновану на знаннях та здатну оперативно приймати обґрунтовані рішення, адекватно реагувати на зміни в навколишньому середовищі та складних процесах розбудови ринку. Нині ж існує не зовсім досконала методика управління інтелектуальною власністю, суттєвим недоліком якої є відсутність комплексного підходу до інформаційного забезпечення, експертизи, надання правового захисту, економічної оцінки вартості та використання об'єктів інтелектуальної власності. Управління інтелектуальною власністю практично закінчується на стадії видачі охоронного документа, а система управління, яка вирішує питання, пов'язані з оцінкою прав використання та введенням їх до господарського обігу, тобто з економічною віддачею, одержанням прибутку чи іншої вигоди, що є головним, заради чого, власне, і здійснюються оцінки вартості та використання, відсутня. Також для системи управління інтелектуальною власністю характерними є низька координація діяльності органів державного управління, недостатня ефективність роботи структур, які забезпечують захист прав промислової власності тощо. Тому необхідно модернізувати чинну систему управління інтелектуальною власністю, гармонізувати її параметри з поточними та перспективними вимогами ринкового середовища.

Публічне адміністрування інтелектуальною власністю визначається Основним Законом. Верховна Рада України затверджує програми науково-технічного розвитку в державі, Кабінет Міністрів України розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального та культурного розвитку, а також здійснює безпосереднє керівництво інтелектуальною діяльністю, визначає державну політику в цій галузі суспільної діяльності. Кабінет Міністрів України утворює державні органи управління інтелектуальною діяльністю, до яких належать майже всі державні органи управління народним господарством – міністерства, відомства, державні комітети, що здійснюють управління інтелектуальною діяльністю відповідно до їх компетенції, визначеної Конституцією України.

Адміністрування інтелектуальною діяльністю певною мірою здійснюють також громадські організації – творчі спілки, фонди тощо. У межах своєї компетенції вони видають відповідні акти у сфері інтелектуальної діяльності. Управління об'єктами інтелектуальної власності на етапі набуття прав полягає в тому, щоб забезпечити йому необхідну правову охорону. Так, результати інтелектуальної діяльності, що можуть відповідати юридичним вимогам до винаходу, корисної моделі, промислового зразка потребують правової охоро-

ни через патент або свідоцтво. Надання правової охорони є доцільним, якщо об'єкт охорони невідомий раніше, є комерційно значущим, сприятиме зменшенню витрат компанії та задоволенню потреб споживача. Водночас, якщо потенційний об'єкт охорони відповідає перерахованим вище критеріям, важливо передбачити й альтернативний варіант охорони в режимі комерційної таємниці. Охорона такого типу доцільна у випадку, якщо охорона патентом чи свідоцтвом є слабкою і її може обійти конкурент, наприклад, отримавши схожий патент.

Слід зазначити, що управління об'єктами інтелектуальної власності на етапі використання прав має свої особливості. На даному етапі фірма при використанні прав на об'єкти інтелектуальної власності може застосовувати певні тактики, які можна розподілити на чотири напрями. Так, це напрям захисту від конкурентів за допомогою отримання монопольного права на виробництво нової продукції на період продажу її на ринку. Визначаючи оптимальний спосіб і територію реєстрації виключних прав, важливим є забезпечення патентної чистоти виробів з тим, щоб уникнути значних витрат у разі порушення прав. Наприклад, ліцензування на основі отримання монопольних прав на технологію виробництва змушує інших виробників придбати у власника прав дозвіл на використання цієї технології за ліцензійним договором. Цей напрям дасть можливість контролювати ринок і боротися з недобросовісними конкурентами. Важливим є і напрям формування статутного капіталу підприємства шляхом внесення до його складу прав на об'єкти інтелектуальної власності, що мають визначену вартість. Цей напрям дає змогу без використання грошей формувати значний за розміром статутний капітал та зайняти на ринку активну позицію. Не менш важливим є і створення іміджу компанії. Цей напрям діяльності компанії спрямований на те, щоб шляхом управління інтелектуальної власності підвищити інвестиційну привабливість підприємства.

Як відомо, конкуренція на ринках товарів і послуг автоматично впливає на зростання кількості порушень прав на об'єкти інтелектуальної власності недобросовісними конкурентами. Для боротьби з цим явищем підприємства створюють служби безпеки, що займаються попередженням і виявленням правопорушень, а також захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності. В даній ситуації найбільш ефективним видом захисту є судовий порядок захисту прав. Однак, як свідчать аналіз судової практики та відповідна статистика, тільки незначний відсоток спорів щодо порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності вирішується у суді. У більшості випадків сторони погоджуються на мирову, щоб уникнути ризику втрати свого бізнесу та значних фінансових витрат.

Нині, як правило, найбільш великі та важливі винаходи створюються в рамках наукового, науково-дослідного академічного колективу спільно, тобто, колективно. До їх створення причетні особи, які сприяють винахідництву. У зв'язку з цим можна говорити про колективну заінтересованість, яка також характеризується усвідомленням залежності між цілеспрямованою діяльністю колективу або групи та результатами діяльності. Особливістю колективної заінтересованості є те, що вона виступає ланкою, яка нібито зв'язує суспільство і особистість.

2. Проблеми стимулювання в сфері інтелектуальної власності. У цьому контексті стимулювання винахідництва необхідно розглядати в трьох напрямках: по-перше, стимулювання безпосередньо винахідників (моральне і матеріальне); по-друге, стимулювання підприємств (громадських організацій) у створенні умов для винахідництва; по-третє, стимулювання осіб, які сприяють винахідництву. Стимулювання винахідників, здійснюване підприємствами, знаходить своє вираження в тому, що останні оптимізують необхідні умови для винахідницького процесу і використання винаходів у виробництві. Підприємство здійснює комплекс заходів, які, з одного боку, забезпечують умови для винахідницької діяльності (здійснення в умовах соціалістичної конкуренції пошуку високоефективних технічних рішень, обмін досвідом винахідницької діяльності, проведення патентно-ліцензійної роботи), а з другого, – використовує кошти, що підвищують особисту заінтересованість винахідників в активізації творчого пошуку шляхом реалізації заходів морального і матеріального стимулювання, а також за допомогою залучення винахідників до вирішення питань організації і здійснення винахідницької діяльності на підприємстві.

Третій напрям матеріального стимулювання винахідництва пов'язано з преміюванням осіб, які сприяли винахідництву. Під час вирішення питання про преміювання за сприяння винахідництву й раціоналізації необхідно враховувати, що ці премії виплачуються декільком категоріям осіб. Передусім йдеться про тих, хто сприяв розробці та виявленню технічних рішень, визнаних винаходами, а також в оформленні і захисті заявок на видачу авторських свідоцтв на ці винаходи.

Наступна категорія осіб – це особи, які сприяли використанню винаходів, що застосовуються на інших підприємствах, в організаціях або опублікованих у засобах масової інформації. Названі вище категорії осіб, і це потрібно підкреслити, виконують, як правило, не творчу роботу, але їх діяльність має забезпечувальний характер і досить важлива.

3. Проблеми підготовки кадрів у сфері інтелектуальної власності. Залишається відкритою також і така тема: підготовка спеціалістів, організація та зміст навчання у сфері інтелектуальної власності. Викладання права інтелектуальної власності вимагає поєднання теоретичних концепцій з практичними знаннями. Більшість таких курсів зосереджуються на юридичних факультетах, є вибірковими і часто досить короткими. Однак університети переважно пропонують тільки загальні програми інтелектуальної власності, зосереджуючись передусім на характері та обсязі прав, що можуть бути захищені як права інтелектуальної власності, а також впливові й ролі інтелектуальної власності на глобалізацію економіки, заснованої на знаннях. Тим не менш, деякі країни пропонують суто спеціалізовані та всеосяжні курси права інтелектуаль-

ної власності. У США, наприклад, існує 20 спеціалізованих магістратур у цій сфері, в Японії кілька технічних університетів пропонують річний курс у поєднанні з іншими технологіями суміжних дисциплін, таких як управління технологіями. У Франції ряд вузів мають обов'язкові курси з дисципліни «інтелектуальна власність» на спеціальних наукових факультетах.

Вищевикладене свідчить, що все більше університетів включають курси у свої навчальні програми дисципліну «інтелектуальна власність». Такі курси розширюються в країнах, де активізувалась діяльність у сфері інтелектуальної власності. Це насамперед Китай, де міністерство освіти офіційно закликала університети створити магістерські й кандидатські програми із управління та освіти в сфері інтелектуальної власності. Велику увагу спеціальній освіті в сфері інтелектуальної власності пропонує і Академія Всесвітньої Організації Інтелектуальної власності (далі – ВОІВ) у Швейцарії. Її програми розраховані на різні аудиторії – винахідників та творчих особистостей, керівників підприємств і просто фахівців в сфері інтелектуальної власності, державних службовців, які займаються проблемами інтелектуальної власності, а також студентів, які вивчають інтелектуальну власність, та викладачів. Існує п'ять основних програм Академії ВОІВ – це професійне підвищення кваліфікації, дистанційне навчання, розвиток політики в галузі інтелектуальної власності, викладання й дослідження.

Слід зазначити, що Академія ВОІВ забезпечує також 13 базових (загальних) і спеціалізованих (поглиблених) дистанційних навчальних курсів. Так, базові курси призначені для тих, хто бажає отримати загальне уявлення про сферу інтелектуальної власності, а також слугують основою для подальшого навчання. Спеціалізовані курси розраховані на тих, хто вже має досвід роботи або планує займатися діяльністю у цій сфері професійно. Навчання за поглибленими (магістерськими) програмами здійснюється у співробітництві зі всесвітньо відомими вищими навчальними закладами. Для представників ділових кіл існує можливість пройти курс дистанційного навчання в галузі інтелектуальної власності «Панорама ІВ» для ділових підприємств. «Панорама ІВ» є інтерактивним і зручним для користувача мультимедійним продуктом, який у загальнодоступних термінах пояснює практичну актуальність і стратегічне використання різних аспектів інтелектуальної власності для ділових підприємств та її потенційну роль у підвищенні конкурентоспроможності й збільшення прибутку. Метою навчальної програми для керівників є надання керівникам і менеджерам різноманітних компаній та організацій інформації і знань з інтелектуальної власності для глибшого розуміння цих прав, способів управління й розпоряджання ними в повсякденній (комерційній) діяльності, а також способів використання цих прав.

4. Проблеми протиправних посягань на результати інтелектуальної діяльності. Є ще один важливий напрям, що впливає на ефективність охорони прав інтелектуальної власності та на розвиток інновацій. Це захист винахідників від протиправних посягань на результати їх інтелектуальної діяльності. Сьогодні спостерігається зростання зловживання правами на об'єкти інтелектуальної власності, обмеження конкуренції, блокування діяльності учасників ринку тощо.

Йдеться про проблему, пов'язану з існуванням на українському ринку патентних послуг, так званих «патентних тролей». Що ж це таке? Патентний троль – це фізичні або юридичні особи, які володіють патентами, але самі не використовують запатентовану технологію для виробництва товарів та/або надання послуг, а пред'являють претензії та позови до тих осіб, які виробляють такі товари та/або надають послуги. Захищаючи свої патенти, вони ініціюють судові спори, блокують діяльність конкурентів тощо.

Патентні тролі існують задля торгівлі патентами, а не виробництва товарів та надання послуг. Вони виникали з метою надання допомоги винахідникам, які не мають достатніх коштів і досвіду для просування своїх патентів на ринок та захисту своїх прав. Однак з часом такі компанії почали зловживати своїми правами. Термін «патентний троль» почали використовувати у 1993 р. щодо компаній, які агресивно здійснюють патентне переслідування. До патентних тролей можна віднести інститути, окремих дослідників, компанії, які захищають свої права не в тій сфері економіки тощо.

Хоча деякі патентні тролі справді захищають власні винаходи, більшість просто купує патенти. Винахідники й компанії часто продають свої права на технологію, оскільки їм потрібні гроші на просування своїх ідей. Тобто, патентні тролі збирають арсенал патентів. Йдеться насамперед про патенти на програмне забезпечення. Ці технології описані дуже загально. Деякі патенти взагалі дуже важко, а то й неможливо зрозуміти. Патентні тролі знаходять певну компанію і вимагають від неї плати за користування ліцензією, погрожуючи судовим переслідуванням. Зазвичай компанії не хочуть вв'язуватись у процес і вважають, що відкупитися буде дешевше. Це і є остаточна мета тролів. Однак, коли патентовласники доходять згоди із виробниками продукту, то майже завжди підписують з ними угоду про нерозголошення, тож з'ясувати реальний стан справ дуже важко.

На нашу думку, для запобігання та подолання цієї проблеми необхідно вжити наступні заходи. По-перше, потрібно виявляти справжніх власників патентів, щоб вони не могли ховатися за підставними компаніями. По-друге, зробити заявки про патент відкритими та прозорими для громадськості і доступними для пошуку. По-третє, необхідно уповноважити суди стягувати оплату за судові витрати переможця зі сторони, що програла. По-четверте, запровадити більш надійний правовий захист покупців, щоб захистити їх від позовів, пов'язаних із порушенням патентних прав виробником.

Варто зазначити, що самі патентні тролі не вважають свою діяльність протиправною. На їх думку, така назва, як «патентні тролі», є неприпустимою, оскільки, як, наприклад, Google, що може звернутися до будь-якого порушника патенту, так і будь-який інший суб'єкт є патентовласниками. Їх позиція полягає в певному

порівнянні, за яким архітектор може спроектувати будівлю, але не будувати її, композитор може написати музику, але не буде її виконувати. Так само і винахідник може отримати патент, але не зобов'язаний виготовляти продукт.

Патентні тролі не є винятком і для України. Прикладом може бути отримання деклараційних патентів на корисні моделі та винаходи, які не відповідають умовам патентоспроможності. Такі деклараційні патенти захищали корисні моделі та винаходи, які вже давно були відомими і не мали новизни та винахідницького рівня.

Патентним троям сприяє і новий Митний кодекс України, згідно з яким до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності можна вносити, окрім об'єктів авторського права, торговельних марок, промислових зразків та географічних зазначень, які були в попередньому кодексі, ще й винаходи, корисні моделі, сорти рослин. До речі, внесення об'єкта інтелектуальної власності до митного реєстру здійснюється безоплатно. Отже, зі вступом у дію нового Митного кодексу патентні тролі отримали можливість призупиняти митне оформлення товарів, які порушують їх засвідчені патентом права. Затримання партії товару на митному кордоні стимулює так званого порушника бути достатньо поступливим, що й дає змогу патентним троям отримувати прибутки від своєї діяльності.

Отримавши патент, наприклад на фотоапарат, власнику залишається чекати, коли до митного оформлення буде пред'явлена партія фотоапаратів. Далі події можуть розвиватись двома шляхами: або імпортер «домовляється» з власником патенту, або сторони вирішують спір в суді. Поки суд триває, конкурент спокійно реалізує свій товар на території України, підриває авторитет імпортера та відвертає увагу на вирішення спору в суді.

Варто зауважити, що поява патентних тролей стало можливим завдяки недосконалості законодавства в сфері інтелектуальної власності. По-перше, за швидкої та простої процедура реєстрації корисних моделей, яка дозволяє винахідникам швидко захистити свій товар та розпочати виробництво перед його виходом на ринок, а по-друге, за можливості патентним троям отримувати патенти на вже існуючі товари та зловживати своїм правом.

Враховуючи зазначене вище, на нашу думку, система патентного права потребує удосконалення або навіть певного перегляду. Для цього, як варіант, можливим є вироблення концепції боротьби з патентними троями на рівні Антимонопольного комітету України. Учасникам ринку слід приділяти більше уваги моніторингу зареєстрованих патентів, аналізувати митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності.

З метою протидії патентним троям кожен суб'єкт господарювання, який виробляє продукт, може використовувати організаційні способи протидії та відстежувати новинки відповідного сектору ринку, зокрема за допомогою Державного реєстру патентів України на промислові зразки та Держреєстру свідоцтв України на знаки для товарів і послуг. Необхідно також більш широко використовувати можливості Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг, здійснювати патентні дослідження зовнішнього вигляду об'єкта права промислової власності й об'єкта господарської діяльності.

Діючи на випередження подій, можна звернутися до Державної служби інтелектуальної власності та в порядку ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» подати клопотання про проведення експертизи запатентованого винаходу на відповідність умовам патентоспроможності, а з метою уникнення зловживання правами патентними троями слід розглянути можливість уповноваження апеляційної палати Держслужби інтелектуальної власності приймати заяви третіх осіб та розглядати їх за скороченою процедурою.

Висновки. Економічне відродження нашої країни, орієнтація на розвиток ринкових відносин, прагнення ввійти повноправним членом до світового співтовариства потребують чітко визначених перспектив розвитку та удосконалення суспільних відносин у цій важливій сфері. Ефективне адміністрування інтелектуальною власністю та освіта у цій галузі, боротьба зі зловживаннями на ринку патентних послуг недоброчесними суб'єктами господарювання є джерелом додаткового доходу в ході виконання проектів, дає можливість забезпечити якість і конкурентоспроможність продукції, розширити ринкові можливості, а також запобігти проблемам у результаті суперечок у разі порушення прав інтелектуальної власності через відсутність стратегії їх вирішення.

Враховуючи все викладене вище, зазначимо необхідність подальшого вдосконалення публічного адміністрування в сфері інтелектуальної власності та законодавства, спрямованого на створення сприятливих умов для діяльності об'єктів інтелектуальної власності та розвитку цивілізованого ринку цих об'єктів. Публічне адміністрування і державне сприяння охороні інтелектуальної власності потребує запровадження нових організаційно-правових заходів. Для їх здійснення необхідно об'єднати зусилля різних органів державної влади, недержавних установ та громадських організацій, визначити подальші шляхи розвитку національної системи правової охорони й освіти в сфері інтелектуальної власності в Україні.

¹ WIPO Academy : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wipo.int/academy/en/courses/academic_institutions/

² Програма співробітництва між Кабінетом Міністрів України і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності на 2010–2012 роки : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sips.gov.ua/ua/kmuwipo.html>

³ Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

⁴ Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності : лист Вищого господарського суду № 01-06/1658/2013 від 19 листопада 2013 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1658600-13>

⁵ Рішення Конституційного Суду від 1 грудня 2004 р. № 18-рп/2004 (справа про охоронюваний законом інтерес) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-04>

⁶ Андрощук Г. О. Підготовка спеціалістів у сфері інтелектуальної власності та інноваційної діяльності в Україні: стан та проблеми / Г. О. Андрощук // Вестник патентного поверенного. – 2012. – № 3. – С. 2–8.

⁷ Видякина О. Образовательные ресурсы Академии ВОИС для развития кадрового потенциала [Текст] / О. Видякина, Э. Мамедли // ИС. Промышленная собственность. – 2012. – № 1. – С. 56–65.

Резюме

Боицький Ю. Л. Проблеми оптимізації управління сферою інтелектуальної власності в сучасній Україні.

Статтю присвячено питанням оптимізації управління сферою інтелектуальної власності в сучасній Україні.

Розглядаються проблеми публічного адміністрування інтелектуальною власністю, а також питання стимулювання в цій сфері, зокрема, матеріального стимулювання авторів та осіб, які сприяють винахідництву.

Аналізуються проблеми підготовки кадрів у зазначеній сфері, методологія викладання дисципліни «Право інтелектуальної власності в деяких країнах Європи та США».

Надається короткий аналіз основних програм Академії Всесвітньої організації інтелектуальної власності, зокрема дистанційного навчання у цій сфері.

Також у статті приділено увагу проблемі протиправних посягань на результати інтелектуальної діяльності, зокрема діяльності патентних тролів.

Із зазначених питань автором надаються практичні рекомендації та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства та практики його застосування.

Ключові слова: публічне адміністрування інтелектуальною власністю, стимулювання винахідництва, підготовка кадрів у сфері інтелектуальної власності, дистанційне навчання у сфері права інтелектуальної власності, методологія викладання дисципліни «Інтелектуальна власність», патентні тролі.

Резюме

Боицький Ю. Л. Проблемы оптимизации управления сферой интеллектуальной собственности в современной Украине.

Статья посвящена вопросам оптимизации управления сферой интеллектуальной собственности в современной Украине.

Рассматриваются проблемы публичного администрирования интеллектуальной собственностью, а также вопросы стимулирования в этой сфере, в частности, материального стимулирования авторов и лиц, которые содействуют изобретательству.

Анализируются проблемы подготовки кадров в данной сфере, методология преподавания дисциплины «Право интеллектуальной собственности в некоторых странах Европы и США».

Дается краткий анализ основных программ Академии Всемирной организации интеллектуальной собственности, в частности, дистанционного обучения в этой сфере.

Также в статье уделяется внимание проблеме противоправных посягательств на результаты интеллектуальной деятельности, деятельности патентных троллей.

По всем анализируемым вопросам автором предлагаются практически рекомендации и предложения, направленные на совершенствование действующего законодательства и практики его применения.

Ключевые слова: публичное администрирование интеллектуальной собственностью, стимулирование изобретательства, подготовка кадров в сфере интеллектуальной собственности, дистанционное обучение в сфере права интеллектуальной собственности, методология преподавания дисциплины «Интеллектуальная собственность», патентные тролли.

Summary

Boshiytskiy Y. Issues of Improving the Intellectual Property Administration Sphere in Modern Ukraine.

The article is dedicated to issues of improving the intellectual property administration sphere in modern Ukraine.

The author considers the issues of intellectual property public administration, the issues of encouragement in the sphere, particularly material encouragement of the authors and persons, contributing to inventiveness.

The researcher analyses the issues of training the appropriate staff, methods of teaching the subject of intellectual property law in some European countries and the USA.

The paper provides a brief analysis of the main curricula of the World Intellectual Property Organization Academy, distant training in the sphere, in particular.

The article also emphasizes illegal encroachment on intellectual activity results, especially the patent pranks activity.

The considered issues taken into account, the author presents practical advice and suggestions, concerning the current legislation and its enforcement improvement.

Key words: intellectual property public administration, inventiveness encouragement, training intellectual property staff, distant training in the sphere of intellectual property, methods of teaching the subject of intellectual property, patent pranks.

Отримано 28.10.2014